

SVETSKI DAN BORBE PROTIV SIDE

1. decembar 2010. godine

EPIDEMIJA HIV-a I AIDS-a U SVETU I U SRBIJI

Novi izveštaj Ujedinjenih nacija za HIV/sidu (UNAIDS), pokazuje da epidemija side u svetu počinje da menja pravac, jer se ukupan broj novoinficiranih HIV-om smanjuje, a broj smrtnih slučajeva usled side opada. Ovo zajedno doprinosi stabilizaciji ukupnog broja ljudi u svetu koji žive sa HIV-om. Podaci UNAIDS-a za 2010. godinu pokazuju da je oko 2.6 miliona ljudi novoinficirano HIV-om, što je gotovo 20% manje nego 3.1 miliona ljudi inficiranih 1999. godine. Ovaj izveštaj dokazuje da ulaganje u programe prevencije HIV-a daje značajne rezultate. Više ljudi živi duže i broj smrti izazvanih sidom opada, jer se pristup lečenju povećava.

Prema podacima Instituta za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“ od početka epidemije, 1985. godine, do kraja novembra 2010. godine, u Srbiji su registrovane 2554 osobe inficirane HIV-om, od kojih su 1524 osobe obolele od side, a 1071 HIV pozitivna osoba je umrla. U periodu januar-novembar 2010. godine, registrovano je 114 osoba inficiranih HIV-om, a 25 osoba je umrlo od side. Zaključno sa novembrom 2010. godine u Srbiji 1 483 osobe živi sa HIV-om.

Procenjena prevalencija HIV infekcije krajem 2010. godine u populaciji uzrasta 15-49 godina je manja od 0,1% što ukazuje da je epidemija pod kontrolom. Procenjuje se da oko 3500 osoba u našoj zemlji ne zna da je inficirano HIV-om, jer infekcija može dugi niz godina proticati bez ikakvih znakova i simptoma, a jedini način da se otkrije je da se osoba, koja je imala neki rizik, testira na HIV. Bitno je da napomenemo da je u 22 grada u Srbiji, pri institutima/zavodima za javno zdravlje građanima omogućeno da se, besplatno i anonimno, uz adekvatno savetovanje, testiraju na HIV. Beograd je najteže pogođen HIV epidemijom, ali i najveći broj osoba se testira u Beogradu.

Muškaraca inficiranih HIV-om, kao i obolelih i umrlih od side, je trostruko više nego žena, a HIV se najčešće prenosi seksualnim putem.

U borbi protiv HIV-a, u Srbiji se već duži niz godina radi na više nivoa. Prva Nacionalna strategija je usvojena 2005. godine, a do kraja ove godine se očekuje i usvajanje nove Nacionalne strategije odgovora države na HIV, koja će dati okvir aktivnostima od 2011. do 2015. godine. Danas se oboleli od side u Srbiji mogu, osim u Beogradu, lečiti i u Nišu, Novom Sadu i Kragujevcu. Kao i u svetu, tako i kod nas, od 1999. godine se zapaža postepeno opadanje broja onih koji su oboleli od side (krajnji stadijum infekcije izazvane HIV-om), s procenom da će se taj trend zadržati i tokom narednog perioda. Pad obolevanja i umiranja od side najverovatnije je rezultat primene terapije koja je dostupna svima koji žive sa HIV-om, i u potpunosti su finansirana sredstvima Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Globalni fond za borbu protiv side, tuberkuloze i malarije u Republici Srbiji, finansira dva projekta u ukupnom iznosu od oko 20 miliona evra za borbu protiv

HIV/side. Prvi projekat sprovodi Ministarstvo zdravlja, a drugi Ministarstvo zdravlja u saradnji sa nevladinom organizacijom Omladina JAZAS-a.

Aktivnosti na ovim projektima se sprovode kroz 57 organizacija, kako nevladinih, tako i državnih institucija, i to u 37 gradova u Srbiji. Preventivnim programima je od početka projekta obuhvaćeno oko 90 000 osoba. Takođe radi se i na unapređenju kvaliteta života osoba koje imaju HIV i do sada je programima psihosocijalne podrške obuhvaćeno oko 700 ljudi koje žive sa ovom infekcijom.

Kroz projekat se nabavlja se oprema, testovi, kondomi, mobilne medicinske jedinice; adaptirano je šesto odeljenje Infektivne klinike u Beogradu, a nabavljena je i oprema za odeljenja u Nišu, Kragujevcu i Novom Sadu. Održano je 147 treninga kroz koje je edukovano oko 3200 ljudi.

Odgovor države na HIV je primer multisektorske saradnje koja pored Ministarstva zdravlja uključuje i druga ministarstva, agencije Ujedinjenih nacija, međunarodne, nevladine i verske organizacije, zdravstvene institucije kao i kazneno-popravne zavode i domove za decu lišenu roditeljskog staranja jer je, što je bitno da napomenemo, HIV više od zdravstvenog problema.

Slogan pod kojim se ove godine obeležava 1. decembar, kod nas, je „Volim druge, volim sebe“.